

УДК 2:37.011.3

Стефанік В.Ю., д.вет.н., **Дмитрів О.Я.**, к.вет.н., доцент,
Кава С.Й., к.вет.н., асистент, **Кудла І.М.**, к.вет.н., доцент ©
*Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького*

МОРАЛЬНО – РЕЛІГІЙНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Морально – релігійне виховання студентської молоді спрямоване на формування у студентів стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок і звичок поведінки на основі ідеалів, норм і принципів моралі та релігії, участі у практичній діяльності.

Мораль та релігія, будучи формами суспільної свідомості, які представляють сукупність принципів, вимог, норм і правил, регулюють поведінку людини у всіх сферах її суспільного життя. У моральній та духовній поведінці особистості виявляється і зовнішня, і внутрішня саморегуляція. Тому завдяки моральному та релігійному вихованню перебудовується сама людська особистість відповідно до моральних цінностей, які віддзеркалюють суспільні відносини, правила та норми поведінки людей.

Ключові слова: *виховання, молодь, мораль, куратор, релігійність.*

Правильно організоване національне виховання формує повноцінну індивідуальність та особистість, яка високо цінує свою національну гідність, совість та честь. Завдяки цьому у молоді формується національний характер та світогляд. Держава розраховує на свою національну еліту, яка забезпечить збереження та розвиток традицій, які будуть спричинені новими ідеями духовної атмосфери та модернізації суспільства [2,3].

За роки незалежності розроблено ряд національних та державних програм, спрямованих на посилення національної складової в освіті.

Головною метою національного виховання є виховання свідомого громадянина, патріота, формування у молоді духовної та фізичної досконалості, художньо – естетичної культури, високої культури міжнаціональних взаємовідносин, а також вміння жити у громадянському суспільстві

У розвинених країнах школа та церква є єдиним бастионом, які намагаються виховувати підростаюче покоління на засадах співчуття до ближнього, віри в добро, терпіння.

Більшість викладачів вважають, що результатом виховного процесу є формування морально цілісної людини у всій сукупності її духовних якостей.

Моральність бере свій початок в духовності людини. Тому, людина перед нами постає в таких вимірах – як людина вихована, що знає моральні правила поза сферою віри, та як людина, котра увібрала в себе засади на основі віри.

Суспільство висуває до людини певні моральні вимоги, які відображаються у вигляді відповідних уявлень і понять людини, а система їх становить моральну свідомість людини, яка передбачає стиль її життя, суть щастя та нещастя, відданості та обов'язку [1, 7].

У навчально – виховному процесі моральна свідомість студентів виявляється спочатку у знаннях, життєвих цінностях (ідеї, ідеали, ставлення, мотиви), а пізніше в духовних (віра, краса, справедливість, істина). Моральний вибір сприяє усвідомленню кожним його розумових можливостей, нових способів розв'язку проблем і норм поведінки, та активізує внутрішнє індивідуальне поле розкриття, творення, самоствердження та самовизначення себе у світі.

Канву морального мислення формують моральні почуття. Муки совісті, переживання викарбовують моральну свідомість, в основі якої лежать знання, усвідомлення, оцінка своїх та чужих вчинків. Шлях до вчинку переважно визначають у такій послідовності: життєва ситуація – породжене нею морально – чуттєве переживання – усвідомлення ситуації і мотивів поведінки, вибір і прийняття рішень – вольовий стимул – вчинок – постдійове усвідомлення [4].

У життєвій практиці всі компоненти, як правило, реалізуються в єдності. Особливо зростає значення християнського виховання, а саме – дотримання слова, пошана до результату чужої праці, самокритичність

Молодим спеціалістам доводиться постійно робити вибір щодо орієнтації на справедливе ставлення до інших чи на врахування власних інтересів, на агресію чи альтруїзм, на активність чи пасивність, на любов чи байдужість до людей. І це буде залежати від рівня формування в людині системи моральних цінностей та морально – релігійного світогляду.

Тому одне з основних завдань виховного процесу полягає в тому, щоб молоде покоління вчилося поводитися під впливом усвідомлених суспільно важливих рішень щодо свого духовного розвитку. Такий образ мети та цілеспрямованості найбільше буде мобілізувати студентів. Тому, наскільки багата та різноманітна духовна система особистості, залежить чистота і моральність її вчинків. А плин за течією агресивно налаштованого суспільства веде до бездуховності, яка стає атрофією, чи «моральною глухотою», тобто коли людина не відчуває сорому та докорів совісті. При духовній смерті, людина залишається у власній шкарлупі, вона закрита для етичних, естетичних, релігійних та інших цінностей. При відсутності духовного сенсу в людини виникає порожнеча. Тому важливим у суспільному житті є навернення до основ морально – релігійного світогляду, оскільки людина знаходить універсальну систему захисту від негативних впливів сьогодення, а також можна в релігії віднайти істину свободу самовизначення та самоствердження себе у житті.

Основними напрямками виховання у національній системі освіти є:

Патріотичне виховання – формування патріотичних почуттів означає вироблення високого ідеалу служіння народові, готовність до героїчного подвигу в ім'я процвітання української держави. Воно покликане формувати громадянина – патріота, сприяти глибокому розумінню громадянського

обов'язку, готовності у будь – який час стати на захист батьківщини, оволодівати військово – технічними знаннями, спонукати до фізичного вдосконалення, а також вивчати героїчні сторінки історії та бойові традиції українського народу.

Правове виховання – формування правової культури – прищеплення поваги до прав і свобод людини і громадянина, Конституції, державних символів (Герба, Прапора, Гімну); знання і дотримання у поведінці законів України; активна протидія особам, що порушують закони, завдають збитків державі, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України.

Моральне виховання – розвиток та прищеплення моральних почуттів, переконань та потреби поводити себе згідно з моральними нормами, що діють у суспільстві; опанування духовної культури людства, нації; наслідування кращих моральних зразків своєї родини, українського народу, загальнолюдських моральних цінностей.

Весь процес виховання передбачає художньо – естетичну освіченість та вихованість особистості. Виховуючи у молоді естетичні погляди, смаки, які ґрунтуються на народній естетиці та на кращих надбаннях цивілізації, національне виховання передбачає вироблення умінь власноруч примножувати культурно – мистецьке надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

У «концепції виховання дітей та молоді у національній системі освіти» вказано, що вищі навчальні заклади мають «здійснювати підготовку національної інтелігенції, сприяти оновленню і збагаченню інтелектуального генофонду нації, вихованню її духовної еліти, примножувати культурний потенціал, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів». Дані досягнення можуть здійснюватись шляхом залучення студентської молоді до різноманітних видів творчої діяльності: культурно – просвітницької, громадської, науково – дослідної, оздоровчо – спортивної, правоохоронної; через збагачення естетичного досвіду молоді.

Виховання у вищій школі забезпечує формування особистості майбутнього спеціаліста, його самосвідомості, встановлення зв'язку поколінь, збереження їх культурних надбань та накопичення власного досвіду на основі напрацьованого попередниками. Кожен педагог має знати, що не можна залишати поза увагою жодного вихованця, оскільки лише цілеспрямований вплив на людину дає бажані результати. Скерування на індивідуальні особливості кожного студента – одна з найважливіших функцій кураторів та викладачів. До того ж, суттєвим для їх реального співробітництва є встановлення демократичного стилю спілкування.

Випускник вузу повинен бути творчою особистістю, з прагненням самовдосконалення та самопізнання, високим рівнем духовності.

Висновки.

Кожен керівник виховного процесу, куратор постає як людина, що здатна до творчих перетворень, орієнтації у нетипових ситуаціях, добору форм, методів виховного впливу відповідно до потреб молодіжного колективу. Він

повинен усвідомлювати власну індивідуальність, вміння впливати на свідомість інших людей та прогнозувати результати.

Виходячи з вище названого, можемо визначити певну мету та завдання виховання у вищих навчальних закладах.

Отже, метою виховання є:

вироблення поваги до державної символіки, Конституції України;
скерування молоді на набуття соціального досвіду;
сприяння досягненню нею відчуття доброзичливих міжнаціональних взаємин у майбутній професійній діяльності;
розвиток у студентів духовної, правової, художньо – естетичної, екологічної культури.

Дана мета виховання потребує планомірної роботи професорсько – викладацького складу в цілому та кураторів зокрема над розвитком у молодого покоління особистих рис з національно – культурних та суспільних позицій.

Література

1. Кісілев А.Ф. «Вибір». – Педагогіка. – 2008.- №9 - С.22.
2. Кісілев А.Ф. «Вибір». – Педагогіка. – 2008.- №9 - С.23.
3. Колеснікова І.А. «Виховання до духовності і моральності в епоху глобальних змін».- Педагогіка.- 2008.- №9. –С.25.
4. Мороз О.О. Навчальний процес у вищій школі.- К., 2001.
5. Основи практичної психології / В.Панок, Т.Титаренко, Н.Чепелева та ін.: Підручник. – Вид.2-ге, стереотип. – К.:Либідь,2001. – 536 с.
6. Нікандров Н.Д. «Духовні цінності та виховання в сучасній Росії». – Педагогіка. – 2008. - №9. – С.3.
7. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006. – 352 с. (Альма – матер).

Summary

Moral and religious education of youth students is aimed at forming of the persistent moral qualities, needs, feelings, skills and habits of behavior based on the ideals, norm and principles of morality and participate of religion in practice.

Morality and religion as forms of social consciousness, which represent a totality of principles, requirements, norms and rules, regulate human behavior in all spheres of social life. In the moral and spiritual behavior of the individual is both external and internal self – regulation. So, actually, due to moral and religious education the human person rebuilt itself according to the moral values that reflect the social relations, rules and norms of behavior.